

Kuopion väestö, työpaikat ja asuminen - asumisen rakentamisen eteneminen ja käyttöönotettavat alueet vuosina 2022–2026**Apulaiskaupunginjohtaja Jari Kyllönen
Kaupunginhallitus**

Kuopion väestöä, elinkeinoja sekä asumista koskevat lähtötiedot on koottu ja tarkistettu tulevan vuoden talousarvion laadintaa varten. Lähtötietoja käytetään myös useamman vuoden käsittävän toiminta- ja taloussuunnittelun, palvelujen suunnittelun sekä kaavoituksen perusteina. Ohjelmointia tarkistetaan vuodelle 2022 hyväksyttävän talousarvion/toiminta- ja taloussuunnitelman (2022–2025) yhteydessä.

Raportti on laadittu Power BI -ohjelmalla ja julkaistaan kokonaisuudessaan Kuopion kaupungin verkkosivulla hyväksymisen jälkeen.

Väestökehitys ja asuntotuotanto

Kuopion virallinen väkiluku 31.12.2020 oli 120 120 henkilöä. Kuopio on väkiluvultaan Suomen 8. suurin kaupunki.

Kuopion väestönkasvu oli 928 henkeä (0,8 %) vuonna 2020 ja 618 henkeä (0,5 %) vuonna 2020. Kuopion väestönkasvu perustui erityisesti 15-24-vuotiaista saatuun muuttovoittoon. Muuttotappiota Kuopio kärsi 25-44-vuotiaiden ja lasten ikäryhmässä. Luonnollinen väestönkasvu on ollut Kuopiossa negatiivinen viime vuosina eli kuolleita on ollut enemmän kuin syntyneitä. Vuonna 2020 luonnollinen väestönmuutos oli -27 henkeä.

Vuonna 2015 valmistunut väestöennuste vuoteen 2030 nojautui vahvan väestönkasvun ajatukseen. Ennustetta laadittaessa arvioitiin lähivuosien väestönkasvuksi 1 000–1 200 asukasta vuosittain ja 2020-luvulla 800–900 asukasta vuodessa. Kuopion ennusteen kasvuvauhtiin ei ole ylletty. Erityisesti ennusteesta on jääty alle kouluikäisten 0–6-vuotiaiden ikäluokan osalta, kun syntyneiden lasten määrä on vähentynyt oletettua voimakkaammin.

Kuopion toiminnan ja palvelujen suunnittelun tueksi tarvitaan ajantasainen väestöennuste. Kuopion kaupunkitasoinen ennuste valmistuu kesällä 2021 ja aluekohtaiset ennusteet syksyllä 2021. Siihen saakka on tarkoituksenmukaista käyttää syksyllä 2019 valmistunutta Tilastokeskuksen kuntatasoista väestöennustetta.

Asuntoja valmistui 1329 vuonna 2020. Eniten asuntoja valmistui Keskusta, ja Saaristokaupungin Lehtoniemeen. Vuonna 2021 ennakoidaan valmistuvan noin 1200 asuntoa.

Väestönkasvu ja asuntotuotanto kohdistuvat tulevina vuosina yhä useammalle alueelle. Vuoteen 2025 mennessä vahvimpia väestönkasvun alueita ovat Saaristokaupungin Lehtoniemen ohella Keskusta, Hiltulanlahti, Haapaniemi (Mölymäki), Savilahti sekä Puijonlaakso.

Työpaikat, työttömyys ja liiketoiminta

Tällä hetkellä tuoreimmat Tilastokeskuksen tiedot ovat vuoden 2018 lopulta eli reilun kahden vuoden takaa. Kuopion työpaikkakehitys oli suotuisaa vuosina 2010–2012 ja 2016–2018. Työpaikkoja syntyi keskimäärin 800 työpaikkaa vuosittain. Työpaikkojen määrä väheni vuosina 2013–2015 keskimäärin 600 työpaikkaa vuosittain.

Koronavuosi 2020 merkitsi Kuopion seudun yritysten liikevaihdon ja palkkasumman kasvukehityksen taittumista. Kuopion seudun yritysten liikevaihto väheni 1,3 % vuonna 2020.

Asuntotuotannon ohjelmointi ja palveluinvestoinnit

Kuopio on hyväksynyt seudullisen MAL-sopimuksen (maankäyttö, asuminen ja liikenne/liikenneverkko) tavoitteet ja tämä seudun kuntien ja valtion välinen sopimus allekirjoitetaan loppukesästä 2021. Kuopion tavoitteena on kaavoittaa ja tarjota monipuolisia ja houkuttelevia tontteja rakentajille eri puolilla kaupunkia. MAL-sopimuksen mukaan Kuopion tavoitteena on 1200 uutta asuntoa vuodessa ja viiden vuoden asuntotuotantoa vastaava tonttivaranto.

Kohtuuhintaisen eli valtion tuetun ARA-tuotannon lisääminen kaupunkiin on myös tulevana vuosina keskeistä. ARA-tuotantoa rakennetaan kaikille uusille asuntotuotantoalueille ja se käsittää korkotuetun vuokra- ja asumisoikeusasuntotuotannon sekä vapaarahoitteen vuokra-asuntotuotannon. Tavoitteena on, että tulevana vuosina noin kolmannes Kuopion asuntotuotannosta toteutuisi kohtuuhintaisena.

Kuopion asuntotuotanto painottuu vahvaan kerrostalotuotantoon eri alueilla. Vuonna 2020 valmistui yhteensä 1329 uutta asuntoa, joista eniten keskusta ja Saaristokaupungissa Lehtoniemeen. Lisäksi valmistui kaksi ensimmäistä kohdetta Mölymäelle. Asunnoista 76 % oli kerrostaloissa ja loput pientalotuotantoa. Kohtuuhintaista tuotantoa oli 375 asuntoa (28 %), joista n. 100 asumisoikeusasuntoa ja loput vuokra-asuntoja.

Tulevana vuosina asuntorakentaminen painottuu Saaristokaupunkiin, keskusta ja sen läheisyyteen, Mölymäelle sekä vuodesta 2023 alkaen Savilahden. Loppuvuodesta 2021 käynnistyy rakentaminen Kotikatu365 ja Puijonkuppen -alueilla Hatsalassa. Vuoden 2022 lopussa alkaa Savilahden vanhan varikon alueen rakentaminen ja vuonna 2024 myös Kivilammen alueen rakentaminen. Saaristokaupungissa rakentaminen etenee Keilarinteen ja Kuikkalammen lisäksi vuonna 2022 myös Lehtorinteen alueelle. Myöhemmin tulevan viisivuotiskauden lopulla alkaa myös rakentaminen Itkonniemen alueella.

Kuopiossa omakotitalojen rakentaminen painottuu Hiltulanlahden, jossa kaupunki luovuttaa 40 omakotitalotonttia vuodessa vuosien 2022 ja 2023 rakentamista varten. Tämän jälkeen vuosina 2024–2026 luovutettavien tonttien määrä vähenee n. 30 omakotitalotonttiin/vuosi Hiltulanlahden III-alueelta. Hiltulanlahden III-alueen rakentaminen käynnistyy vuonna 2023 ja tämä alue sijoittuu Puutossalmentien varteen ja alueen itäosiin. Tällä alueella on tarjolla myös uusia rivitalotontteja sekä yksityisiä omakotitalotontteja kaupungin tarjonnan lisäksi.

Hiltulanlahden lisäksi kaupunki pyrkii tarjoamaan pieniä määriä omakotitalotontteja vanhoja asuntoalueita täydentävien kaavojen yhteydessä ja nämä ovat tiiviimpää rakentamista mm. kaupunkiomakotitaloina tai kyt-

kettyinä taloina. Kuopion kaupungin omakotitalotonttitarjontaa on runsaasti myös maaseututaajamissa ja -kylissä hyvillä paikoilla ja jopa rannoilla. Näillä alueilla on myös runsaasti yksityisiä tontteja väljempään rakentamiseen.

Asuntorakentamisen seurauksena tulevalla viisivuotiskaudella tulee rakennettavaksi uusia palveluinvestointeja, kuten kouluja, päiväkoteja, leikki- ja lähiliikuntapaikkoja sekä ulkoiluväyliä. Kuopiossa investoidaan vuoden 2021 talousarvion mukaisesti erityisesti varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja lukiokoulutuksen tiloihin eri puolilla Kuopiota vuosina 2021–2024. Kuopion kasvutavoitteiden toteutuminen edellyttää vahvaa työpaikkakasvua ja korkeana jatkuvaa asuntotuotannon tasoa. Määrätietoista ja ripeää elinkeino- ja asuntoalueiden suunnittelua ja kaavoitusta on myös tulevaisuudessa jatkettava.

Esitys

Esitän, että kaupunginhallitus hyväksyy 14.6.2021 päivätyn Kuopion väestöä, elinkeinoja ja asumista koskevat lähtötiedot ja asuntotuotannon ohjelmoinnin ja etenemisen muutokset käytettäväksi talousarvion valmistelun ja muun suunnittelun pohjana.

Liitteet

- 1 5692/2021 Asumisen rakentamisen eteneminen ja käyttöönotettavat alueet vuosina 2022–2026
- 2 5692/2021 Kuopion väestö, työpaikat ja asuminen - asumisen rakentamisen eteneminen ja käyttöönotettavat alueet vuosina 2022–2026

Valmistelija

Katri Hiltunen

Marika Huovinen

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. +358 44 718 5050

puh. +358 44 718 5435

Hankeasiantuntija Marika Huovinen ja yleiskaavapäällikkö Heli Laurinen esittelevät asiaa kokouksessa.

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Jarmo Pirhonen

Kaupunginhallitus hyväksyy apulaiskaupunginjohtajan esityksen.

Päätös

Yleiskaavapäällikkö Heli Laurinen ja hankeasiantuntija Marika Huovinen olivat kokouksessa kuultavina asiakohdassa. Laurinen ja Huovinen poistuivat kokouksesta kuulemisen jälkeen.

Keskusteltuaan kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti kaupunginjohtajan tekemän päätösehdotuksen.

KUOPIO

Kuopion kaupunki
Kaupunginhallitus

Pöytäkirja

14.06.2021

21/2021 4 (4)

226 §